

ON SHOW
POLARITIES: PSYCHOLOGY
AND POLITICS OF BEING
ECOLOGICAL

OPENING
VRIJDAG 29 NOVEMBER
VANAF 20.00

BEZOEKADRES
TORENALLEE 40-06
5617 BD EINDHOVEN

BEZOEK ONZE WEBSITE
VOOR NIEUWS, UPDATES
EN WORKSHOPS

Noot voor de redactie
Voor meer informatie, digitaal beeldmateriaal
en interviews, neemt u contact op met
Angelique Spaninks. Mail angelique@mu.nl
of bel +31 (0) 40 296 1663.

1/4

PERIODE
29 NOV 2019 – 1 MRT 2020

PERSBERICHT

POLARITIES PSYCHOLOGY AND POLITICS OF BEING ECOLOGICAL

Voortgestuwd door wetenschap en emancipatie maken we ons fysiek, emotioneel, politiek en filosofisch los van de polaire levensvisie: natuur/techniek, individu/samenleving, lichaam/geest, materie/energie en zoveel andere tegenstellingen raken hun betekenis kwijt. Dat dit gebeurt (en niet zonder slag of stoot) midden in een grote ecologische crisis maakt het niet makkelijker om onze positie te bepalen. Hoe gaan we om met de verandering en de dreiging? Met *Polarities* reflecteert MU van 29 november 2019 tot en met 1 maart 2020 op de extremiteiten van onze tijd en hoe ze door ons eigen toedoen verschuiven.

Boven een spoorwegtunnel in de stad staat links in de hoek 'jongen', uiterst rechts staat 'meisje', en in het midden staat 'ik'. Zo kort en krachtig als dit statement, zo poëtisch en evocatief is het werk van BAD Award winnaar Jonathan Ho, die in *Sex Shells: Gender fluidity in the modern age* de hermafrodiete zoetwaterslak toont als metafoor voor genderfluiditeit. De samenwerking met Joris Koene, van de Vrije Universiteit Amsterdam, afdeling Dierecologie, wijst voorbij het veelzijdige seksleven van de slakken naar de steeds uitgebreidere mogelijkheden die we als mensen hebben om vorm te geven aan onze eigen identiteit.

Over MU
MU is een avontuurlijke en nieuwsgierige gids in een internationaal netwerk van creatieven die samen onderzoeken wat kunst kan zijn. MU plaats kunst en design in het hart van het dagelijks leven. We zijn er altijd op uit om kunst te verbinden met actuele ontwikkelingen in de samenleving, van digitale cultuur tot stedelijke transformatie, zonder ooit het vermogen tot radicaal omdenken van kunstenaars en ontwerpers uit het oog te verliezen.

MU is gevestigd in een voormalige Philipsfabriek op Strijp-S in Eindhoven.

Als het aan Charlotte Jarvis ligt, zou geslachtelijke polariteit binnenkort zelfs definitief verleden tijd kunnen zijn. Samen met Susana Chuva de Sousa Lopes

van het Leids Universitair Medisch Centrum, experimenteert ze met het kweken van 'vrouwelijk' sperma uit haar eigen stamcellen. Het werk, *In Posse*, waarin alles mogelijk lijkt, wordt vormgegeven naar de Thesmophoria – een vruchtbaarheidsritueel uit de Griekse Oudheid ter ere van de godin Demeter en haar dochter Persephone.

Volgens de onderliggende mythe wordt Persephone door Hades ontvoerd naar de onderwereld, waar ze zes maanden per jaar moet blijven. Ieder voorjaar keert ze terug uit het rijk der doden om de overige zes maanden bij haar moeder door te brengen. Het doet denken aan verschillende werken in *Polarities* die ons in contact brengen met geliefden en soorten die we hebben verloren.

Resurrecting the Sublime, een samenwerking tussen Christina Agapakis, Alexandra Daisy Ginsberg en Sissel Tolaas met steun van Ginkgo Bioworks en IFF Inc., benadert de geur die ooit werd afgegeven door de bloemen van inmiddels uitgestorven planten. Uit DNA van gedroogde exemplaren wisten ze gen-sequenties te isoleren die de code bevatten voor geur-producerende enzymen, om zo dicht mogelijk bij het parfum van de verdwenen bloemen te komen. Wij kunnen ze ruiken in een installatie die ook het landschap in herinnering brengt en tegelijk refereert aan natuurhistorische presentaties, waar we voor even zelf deel van uitmaken.

Jakob Kudsk Steensen voert ons een virtueel landschap binnen, geïnspireerd door de berghegelingen op Hawaii waar ooit de Kaua'i 'ō'ō vogel leefde. In *Re-Animated* horen we zijn lokroep, opgenomen in 1975, een paar jaar voor de soort uitstierf; een kristalzuiver, intens nostalgisch geluid. In VR vinden we de Kaua'i 'ō'ō terug – monsterlijk groot – te midden van een digitaal ecosysteem dat welig tiert.

Alsof het oproepen van verdwenen soorten niet hallucinant genoeg is, probeert Heather Dewey-Hagborg ons fysiek en spiritueel in contact te brengen met een overleden geliefde. Samen met kunstenaar en botanist Phillip Andrew Lewis werkt ze aan een project dat menselijk DNA inbrengt in geestverruimende planten. Als ze slagen, biedt *Spirit Molecule* de mogelijkheid tot een laatste intieme reis met iemand die ons in het leven nabij stond.

Je zou denken dat het verlies met een enorme woede gepaard moet gaan, maar die blijft zowel in de tentoonstelling als in de maatschappij nog veelal onderhuids. Bijna wordt ze tastbaar in de video *As Above, So Below*, waarin Mark IJzerman het verlies van biodiversiteit in Chili onderzoekt aan de hand van satelliet- en dronebeelden die tonen hoe oorspronkelijke bossen zijn vervangen door monoculturen van dennen en eucalyptus. De verstoringen van het beeld en de omineuze soundtrack van Sébastien Robert (gebaseerd op het gerommel van ondergrondse geisers), verwijzen zowel naar de ingrijpende veranderingen in het landschap als naar het gewelddadige verzet van de inheemse Mapuche tegen de grote bedrijven die hiervoor verantwoordelijk zijn.

Zover is het nog niet in de documentaire *Kuannersuit / Kvanefjeld* waarvoor Lise Autogena en Joshua Portway een kleine Groenlandse gemeenschap portretteren, maar de ingehouden emoties lopen hoog op. De bewoners van Narsaq staan voor een onmogelijke keuze: hun dorp verder te zien leeglopen

Je zou denken dat het verlies met een enorme woede gepaard moet gaan, maar die blijft zowel in de tentoonstelling als in de maatschappij nog veelal onderhuids.

wegens gebrek aan vooruitzichten, of toegeven aan de internationale mijnbouwbedrijven die de nabijgelegen berg vol uranium en zeldzame mineralen maar wat graag willen afgraven. De opbrengsten zou hen (economisch) onafhankelijk maken van Denemarken – maar tegen welke prijs?

Nog grotere economische en geopolitieke belangen spelen verder naar het noorden, in het Arctisch gebied. Nu het poolijs steeds sneller smelt, proberen de omliggende landen de zeebodem zo goed mogelijk in kaart te brengen om hun eigen territoriale claims te onderbouwen. Zeevaartroutes en gas- en olievoorraden zijn de inzet van een dreigend conflict dat zichtbaar wordt in Irene Stracuzzi's *The Legal Status of Ice*, een groot 3D model van het poolgebied waarop de verschillende sferen zijn geprojecteerd.

De Noordpool speelt ook een rol in *Navigating Polarities* van Marjolijn Dijkman, een immersief werk dat zich veel verder uitstrekt dan de dualiteit tussen noord en zuid. Terwijl magnetisme en polariteit in een lange stroom beelden worden verkend van kwantumniveau tot kosmische proporties, ontleedt een vrouwenstem ons – op binaire tegenstellingen gebaseerde – wereldbeeld. Tegenover boven/onder, man/vrouw, goed/slecht, enzovoorts staat een universum dat nooit in evenwicht is, waar alles beweegt en transformeert, onvoorspelbaar, instabiel.

Eenzelfde verlangen om tegenstellingen te deconstrueren ligt ten grondslag aan het werk van Minji Choi, waarin het onderscheid tussen natuurlijk en kunstmatig, tussen goed en slecht, individu en ecosysteem wordt opgeheven. *Prunus serotina* – ook wel bospest genoemd – staat centraal in de installatie *(NON)Native*. Deze struik werd ooit aangeplant tussen de dennen in de Brabantse bossen om de bodem te verbeteren en de verspreiding van schadelijke insecten tegen te gaan, maar werd vervolgens gebrandmerkt als een exoot die koste wat kost moest worden uitgeroeid. Enkele decennia en honderden miljoenen euro's later zoeken bosbeheerders eindelijk een *modus vivendi* met hun voormalige grootste vijand.

Zo'n pragmatische manier om met onvermijdelijke ecologische problemen om te gaan, van 'staying with the trouble' zoals Donna Haraway het noemt, komen we tegen bij Emma van der Leest en Aneta Schaap-Oziemlak. Zij wonnen een BAD Award voor *Fungkee | Fungal Supercoatings*, een onderzoek in samenwerking met Paul Verweij en Sybren de Hoog van het Center of Expertise in Mycology, Radboud umc/Canisius Wilhelmina Ziekenhuis. Om het doden van dieren om hun huid overbodig te maken, willen ze bio-leer op cellulosebasis waterdicht maken met een spray gewonnen uit schimmels die in hun alledaagse vorm schadelijk zijn voor onze gezondheid.

De droom van Emma van der Leest is om de olieopslagtanks in de Rotterdamse haven over tien jaar allemaal te kunnen gebruiken als enorme fermentatievaten waarin micro-organismen restafvalstromen omzetten in voedsel en allerlei bruikbare materialen. Op zo'n schaal werkt de derde BAD Award winnaar Michael Sedbon niet, maar hij koppelt wel een reeks bioreactoren vol fotosynthetische bacteriën die met de zuurstof die ze produceren licht kunnen inkopen waardoor ze weer kunnen groeien. *CMD: Experiments in Bio-Algorithmic-Politics*, dat hij ontwikkelde met Raoul Frese, universitair docent Biophysics of Photosynthesis

We kunnen ons richten naar een innerlijk kompas dat feilloos weet wat werkelijk van waarde is. Want we zijn allemaal ecologisch, hoe dan ook.

en directeur van het Hybrid Forms ArtScience media lab van VU Amsterdam, gebruikt zelflerende algoritmes die verschillende marktstrategieën van concurrentie en samenwerking testen om te kijken onder welke productieverhoudingen de bacterieculturen op langere termijn het beste presteren.

CMD anticipeert op een toekomst waarin ook mensen worden aangestuurd door diffuse digitale netwerken die zo verweven zijn met de wereld dat ze hele samenlevingen en ecosystemen regelen. En wie weet, als we ons laten verlammen door angst en onzekerheid of laten leiden door de waan van de dag... Maar zover hoeft het niet te komen. We kunnen ons richten naar een innerlijk kompas dat feilloos weet wat werkelijk van waarde is. Want we zijn allemaal ecologisch, hoe dan ook.

Deelnemende kunstenaars:

- Christina Agapakis, Alexandra Daisy Ginsberg, & Sissel Tolaas with support from Ginkgo Bioworks & IFF Inc.
- Charlotte Jarvis
- Emma van der Leest & Aneta Schaap-Oziemlak (BAD Award), Paul Verweij & Sybren De Hoog (Radboudumc / CWZ)
- Heather Dewey-Hagborg & Phillip Andrew Lewis
- Irene Stracuzzi
- Jakob Kudsk Steensen
- Jonathan Ho (BAD Award) & Joris Koene (VU)
- Lise Autogena & Joshua Portway
- Marjolijn Dijkman
- Mark IJzerman & Sébastien Robert
- Michael Sedbon (BAD Award) & Raoul Frese (VU)
- Minji Choi

De tentoonstelling is samengesteld door Angelique Spaninks & Xandra van der Eijk.

De Bio Art & Design Award is een product van samenwerking tussen ZonMW (Medical Research Council, Den Haag), MU Artspace (Eindhoven) en BioArt Laboratories (Eindhoven).

